

## Tale til sommerafslutning 2014

Velkommen først og fremmest til 9. årgang, der er æresgæster i dag.

Men selvfølgelig også til alle andre elever, til forældre og pårørende og til alle medarbejdere.

Vi starter, - hvad der snart er blevet en tradition på denne dag, - med sammen at synge LINEDANSER.

### LINEDANSER

*Kære linedanser, udspændt  
ligger foran dig  
selve livet  
du fik givet  
gå nu kun din vej.  
Du må turde træde ud  
hvor dit liv kun er dit.  
Det briste eller bære må  
dette ene skridt.  
Give fra dig hvad du magter  
da ser du  
en dag du nåede ud  
og danser til himmelens stjernesud.*

*Kære linedanser, hop nu  
ud ved siden af.  
Se dig danse  
bare sans  
gøre hvad du kan.  
Være én, men én iblandt.  
Og mødes så du gror.  
Ja vent dig meget fra den kant:  
Denne er din jord!  
Tro mig når jeg siger til dig  
det største  
det ser man kun i det små.  
Og kigger du opad er himlen blå.*

*Kære linedanser, ser du  
livet er et net  
øjeblikke  
tro blot ikke  
dansen kun er let.  
Og en dag gør livet ondt  
det ved jeg, at det vil.*

*For livet er et liv på trods  
smerten hører til.  
Ud af sorgen vokser lykken  
og livet i påskens evige fest.  
De stærkeste rødder har træer i blæst.*

Linedanser – vælg livet  
hvilken er din vej?  
Følg hjertet  
uforfærdet.  
Sige ja og nej!  
Verden spørger tit hvordan  
og alt for lidt hvorfor.  
Der er så mange ting man kan  
- stå for det DU tror.  
Gid du aldrig mister modet  
og lader det onde uimodsagt.  
Når viljen befries, - da falder magt.

Linedanser i det høje  
dans vidunderligt!  
For det næste  
er det bedste:  
glæden ubestridt!  
Tænk at få balancekunst.  
Så helt ufatteligt!  
At modtage sin stang og snor  
ganske kvit og frit.  
Uanset om du nu tror det,  
så ved jeg,  
at lyset brænder for dig!  
Og kigger du op, er der nok en vej

Kære 9. årgang

*Tænk positivt, tro på det, gør noget!*

De råd havde journalisten Jeppe Nybroe fået af B. S. Christiansen, da han på et tidspunkt havde været med på én af B. S.'s ture. B. S. havde sagt, at det var de tre allervigtigste ting her i livet: Tænk positivt, tro på det, gør noget!  
Det var ikke noget Jeppe Nybroe på det tidspunkt tænkte dybere over, men det må alligevel have lagret sig i hans bevidsthed. I februar 2014 blev Jeppe Nybroe taget som gidsel på grænsen mellem Syrien og Libanon. Han blev holdt fanget i ca. en måned, hvor han led voldsom fysisk overlast. Han var bogstavelig talt spærret inde i en måned og blev pisket og slået. Han fortæller efter sin løsladelse hvor stor betydning B. S. Christiansens ord havde for ham mens han var tilfangetaget.  
Tænk positivt, tro på det, gør noget.  
I sær havde det haft betydning, at han huskede at B.S. Christiansen havde sagt:  
Og uanset hvad: Du **kan** altid gøre noget!

Det er måske lidt barskt på denne festdag at starte min tale med at fortælle om den frygtelige episode, og forhåbentlig og sandsynligvis kommer ingen af jer nogensinde ud for noget der bare minder om så barske oplevelser.

Men B. S. Christiansens råd er livsbekræftende og jeg synes de er gode at have med sig, uanset hvilke udfordringer livet byder på: Tro på det, du kan altid gøre noget.

Eller som det lidt mere poetisk er formuleret i sangen vi lige har sunget: *Kigger du op, er der nok en vej!*

Nu sidder I her, glade og smilende efter 10 års skolegang og nogle veloverståede prøver.

Jeg forestiller mig at I først og fremmest er lettede og glæder jer til sommerferien, men mon ikke I samtidig er vemodige over at skulle sige farvel til hinanden og i særdeleshed spændte på hvilke udfordringer, der ligger foran jer, hvad det er for et liv der venter på den anden side af sommerferien.

Hvilke mennesker møder I, hvilke muligheder får I? Er I i stand til at gribe disse muligheder og udnytte dem, har I de kompetencer der er nødvendige for at kunne skabe jer et godt liv? Ved I overhovedet hvad et godt liv er for jer?

I har indtil nu været omgivet af forældre, lærere og andre velmenende personer, der har guidet, curlet, vejledt og lagt skinner ud for jer.

Nu starter den del af livet hvor I i langt højere grad selv skal træffe valg og tage ansvar for disse valg.

Det kan være lidt skræmmende, men jo også en fantastisk mulighed, hvis man, som B.S. siger, tror på man kan og er klar til at gøre noget.

Hvis man er bevidst om, hvad det kræver af én at være ansvarlig for at skabe sit eget liv, og hvis man føler, man har de kompetencer der skal til for at løfte opgaven.

Fremtidsforskeren Anne Skare Nielsen fik i januar stillet spørgsmålet: Hvad er de vigtigste kompetencer vi som skole skal give de unge med sig så de bliver i stand til både at navigere i og være medskabere af fremtiden?

*Dygtige mennesker i dedikerede fællesskaber, svarede hun klart og præcist, -de vil altid klare sig godt, og de vil have den robusthed der skal til for at få det bedste ud af livets op- og nedture.*

Hun svarer ikke på, hvilke kompetencer der garanterer et godt liv; det kan man selvfølgelig ikke. Men hun beskriver de kompetencer,

der ruster én til at få det bedste ud af op og nedture, dét der gør én i stand til at gøre noget og dermed være medskabere af fremtiden: *Dygtige mennesker i dedikerede fællesskaber*

Ifølge Anne Skare består begrebet dygtighed af tre ting: Teknik, der handler om hvordan man gør. Det er ofte det vi alt for snævert forestiller os vi skal lære, men ifølge hende tager den del kun ganske få minutter og gør os ikke i sig selv i stand til ret meget.

Den anden del af dygtighed er metode. Det er her hvor teknikken oversættes til din måde at gøre tingene på. Det er ikke nok at vide hvordan man gør, du skal gøre det så det giver mening for dig. Det tager ofte meget lang tid.

Tredje og sidste aspekt af dygtigheden er vedholdenhed. At vide at det koster blod, sved og tårer, og at man, som hun siger ikke giver op, fordi man lige har lyst til en pizza. Det er en proces, der varer hele livet.

Jeg hørte et interview med forfatteren Claus Buhl, der bla har skrevet en bog om at have talent. Han fortalte, at da han som dreng gik til fodbold, skulle de under træningen løbe ned til midterlinjen og tilbage igen 5 gange, og de skulle træne hjørnespark fra kanten af straffesparksfeltet. Der var en gut på holdet der insisterede på at løbe helt ned i den anden ende frem for kun halvvejs og som gerne tog nogle ekstra ture efter træning. Og ofte gik han tilbage på banen om aftenen og trænede hjørnespark helt ude fra banens hjørne. Den gut, var Preben Elkjær. For jer der ikke interesserer jer for fodbold eller ikke er helt så gamle som jeg, kan jeg fortælle at Preben Elkjær blev en meget legendarisk landsholdsspiller i 80'erne, som nogle af os naivt har troet blot var et naturtalent.

Vedholdenheden er krævende, men det er også det, der gør det sjovt, det nemlig er en god følelse af blive rigtig dygtig til noget. Jeg tror ikke Preben Elkjær syntes det var sjovt at løbe frem og tilbage på fodboldbanen., men han gjorde det, for der var noget han kæmpede for. Han var dedikeret.

Ifølge Anne Skare Nielsen har dygtighed altid være vigtigt, brugbart og nødvendigt, men dygtighed er først interessant, når du bruger den til at skabe dit liv. Når du vil noget med din dygtighed.

At ville noget behøver ikke at betyde, at man laver en færdig karriereplan for sit liv.

At ville noget betyder at der er noget, man er klar til at kæmpe for, præcis som Preben Elkjær.

Det er dét, der ligger i ordet dedikeret.

Og når Anne Skare peger på, at udover dygtighed er dedikerede *fællesskaber* vejen til at kunne navigere i fremtiden, er det jo udtryk for, at det er i fællesskabet; -det er når man er sammen med andre, at man vokser og finder meningen.

Det er her vi føler os rustede til at klare op- og nedture og vokse i dem.

Det er sammen med andre man kan ændre verden. Sin egen og den store.

Dedikerede fællesskaber består af mennesker der hver i sær vil noget og som sammen hjælper hinanden på vej, så alle når længere end man hver især kunne være nået alene.

Hun skriver: *I dag måler vi succes i tid og mængder. I fremtiden måler vi det i impact, dvs. ens evne til at bidrage positivt i et fællesskab.*

*At investere i et dedikeret fællesskab vil være bedre end en hvilken som helst forsikring og bedre end penge i banken, - siger hun.*

Vi er ofte så fokuserede på at få noget.

Det er en vigtig pointe, at dét man får noget ud af, er at bidrage, at give.

Del dig selv og din dygtighed. Det giver gode renter.

Det er i samværet med andre, man bliver endnu klogere på sig selv.

Det er sammen med andre vi har de bedste forudsætninger for at nå vores mål.

Netop dét handler den sang, vi nu skal synge om: At kende sig selv!

### AT KENDE SIG SELV

*1. At kende sig selv er at finde et lys  
og flakke som møl i spiraler,  
at føle et sug mod det fjerne, et gys  
i flugt med kometernes haler  
-sprænge sig ud  
gennem knogler og hud  
og glide mod himlen som svaler*

2. At ville sig selv er at bane sig vej  
i krattet, hvor tornene flænses,  
at vække sin Tornerose til leg  
og ride i spring over grænser  
-træffe et sted  
på en kærlighed  
til det, som du slet ikke ænses.

3. For kærlighed buldrer i celle og væv  
og bølger fra græs og til hvaler  
Den dirrer i dunet om dammenes siv  
og blikket, når kæresten taler  
-slynger sig op,  
til den finder en krop,  
og elsker mod alle moralers.

4. At finde sig selv er at røbe sit skjul  
og finde sig i at blive fundet  
at råbe "her er jeg" og træde i sol  
- for før var du blindet og bundet!  
Frit kommer frem  
som en ven mellem dem,  
der troede, du var forsvundet.

5. Til kæmper bliver de, der vil gribe det blå  
og kende sig selv og hinanden;  
dog større er du, som tør famle og nå  
med hænderne over forstanden.  
Fandt du en ven,  
ved du – kender kun den  
sig selv, som ved af en anden.

Budskabet er, at det er først i mødet med andre, at man rigtigt lærer sig selv at kende.  
Når du finder dig i at blive fundet, som der står.

Alle skoler har naturligvis en forpligtelse til at gøre deres elever dygtige.

En skoles værdigrundlag siger noget om i hvilken kontekst eller kultur om man vil, at man tror på dygtigheden bedst gror og udfoldes.

På Kochs Skole står fællesskabet i centrum, står der i første linje af vores værdigrundlag.

Det er jo ikke fordi, vi ikke synes det enkelte individ er vigtigt, Det er fordi vi netop tror på, at det er i en kultur præget af fællesskab, at individet udvikles.

At det er gennem fællesskabet, at man bliver dygtig.

I har i jeres skoleforløb været udfordret.

I en periode havde fællesskabet det svært, og der var en fortælling om en lidt svær årgang.

Sammen med jeres lærere har I troet på, at der var en anden historie at fortælle og vedholdende kæmpet for den.

I har i løbet af de seneste år fundet jer selv og hinanden.  
Pludselig oplevede I at være dem, der blev rost.  
Sidste år, da I stod for skolens fødselsdag fremhævede de andre lærere jer som hjælpsomme og søde.  
Vikarer og nye faglærere, der kom ind i klassen fortalte, at det var en fantastisk klasse at komme ind i.  
I tog godt imod de nye, både børn og voksne.  
Lærerne fortæller nu, at jeres censorer har sagt at I er en flok dejlige og modne unge mennesker.

*I har turdet blive fundet!*

I endte til sidst med at blive til en smuk svane, som Ulla beskrev det i eventyret til jeres afslutningsfest i onsdags.

I dag sidder I 43 stærke, seje unge mennesker der har lært en hel masse om jer selv ved at være sammen.  
Det bekræfter Jeres afgangsbeviser og udtalelser.  
I har klaret prøverne flot, I er godt i gang med at blive dygtige.  
Men det tager som bekendt hele livet, så vær vedholdende.  
Fællesskab, hjælpsomhed, social, god kammerat og samarbejde.... er ord der går igen mange gange i de 43 udtalelser, jeg har læst.

Jeg ved jeres lærere er stolte af jer.  
Jeg vil hermed gerne sige tak til lærerne. Ikke mindst tak for at have været med til at skabe det fællesskab, der har udviklet jer.  
De troede på jer.

I er skønne, I er peculiar, var de to ting lærerne slyngede ud, da I sidste skoledag bad dem spontant give jer et sidste ord med på vejen.  
Og de tilføjede: I skal tro på jer selv!

Det vil jeg gerne gentage: I skal tro på jer selv, det har I alt mulig grund til.  
Samfundet har brug for nogle som jer, til at indgå i dedikerede fællesskaber.

Tænk positivt og tro på det.  
Og husk: uanset hvad; I kan altid gøre noget!

Nu skal I en tur ned af den røde løber og have overrakt jeres afgangsbeviser og udtalelsen.  
Det er selvfølgelig kun et fattigt forsøg på at koge jeres udbytte af 10 års skolegang ned på nogle få stykker papir.  
I ved kun hver især selv hvad I rigtigt har fået med jer.  
Alt det må I forestille jer er symboliseret i det Kochs-smykke, som I også får med.

Og traditionen tro vil jeg gerne have jeres lærere og 0. klasse til at hjælpe med at overrække afgangsbeviserne.

### **Overrækkelse**

Hjertelig tillykke. Og held og lykke med at finde jer selv, hinanden og jeres vej frem.

Jeg synes vi skal udbringe et leve for afgangseleverne med et Kochs-Hurra. 3 lange og 3 korte.

Og nu vil Signe synge et godt gammelt Whitney Houston nummer, *Greatest love of all*, der også handler om at lære sig selv at kende, at finde kærligheden til sig selv og være stolt over hvem man er.

Vi skal også sige farvel til nogle andre.  
Der er nogle elever, der flytter skole, tager på efterskole el. lign.  
Tak for den tid I har været på skolen.  
Jeg håber også I har fået en masse med jer fra Kochs Skole, ikke mindst troen på jer selv og på fællesskabet.  
Held og lykke til jer også.

Når vi har sunget den sidste sang vil der være en reception for 9. klasse, deres forældre og lærere i 10. classes fællesrum.

Til allersidst vil jeg gerne sige rigtig mange tak for hjælpen i dag til 8. klasse for hjælp m receptionen, Rie, koret og Signe for musikken og til Holger og pedellerne der har stillet op.  
Jeg håber I alle sammen vil hjælpe os med at rydde op, tage jeres sange med jer.

Tusind tak for i år til jer alle. Børn, medarbejdere og forældre.  
De bedste tanker til jer, der skal videre. Jeg håber vi ses til skolefesten.  
Og til alle I andre: på gensyn 11. august.

Traditionen tro skal vi slutte med at synge ALLE BØRN HAR RET.



## ALLE BØRN HAR RET

1. Alle børn har ret  
til at vokse op i fred  
Alle børn har ret  
til et liv i kærlighed  
Kunne bo hos sin familie  
et sted der er trygt og rart  
Alle børn har ret  
til at få den bedste start

For os kan verden ikke bare glemme  
vi er børn og vi har hver vores egen stemme  
Alle børn har ret  
til at få den bedste start  
Alle børn har ret  
til at få den bedste start

2. Alle børn har ret  
til at ha' det lige godt  
Alle børn har ret  
til at få del i stort og småt  
Intet barn behøver at sulte  
intet barn skal stå for skud  
Alle børn har ret  
til at se forskellige ud

For os kan verden ikke bare glemme ....

3. Alle børn har ret  
til at lære om vor jord  
Alle børn har ret  
til at høre hvad andre tror  
Om mennesker i andre lande  
og vide hvad som sker  
Alle børn har ret  
til at lære endnu mer'

For os kan verden ikke bare glemme ....

Rigtig god sommer!!!